

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
Introductie	3
Presentatie SMN, dhr Hasib Moukkadim.....	4
Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld.....	8
Interactie aanwezigen.....	11
Samenvatting 1 rondetafelgesprek.....	13
Samenvatting 2 rondetafelgesprek.....	14
Afsluiting.....	15

Inleiding

Het Samenwerkingsverband van Marokkaanse Nederlanders (SMN) organiseerde in het kader van het project '**Praten doet geen pijn**' een rondetafelgesprek over aanpak huiselijk geweld in de Marokkaanse gemeenschap in Utrecht.

Het ronde tafel gesprek vond plaats op zondag 13 november van 12.00 tot en met 15.00 uur in zalencomplex Nieuw Welgelegen te Utrecht.

Het doel van het rondetafelgesprek was:

- het delen van kennis en inzicht over problematiek van huiselijk geweld in Utrecht;
- het presenteren van de SMN-aanpak '**Praten doet geen pijn**' en
- het creëren van draagvlak voor, en zoeken naar samenwerking.

Om dit te realiseren streeft het SMN naar het bundelen van krachten met alle partijen. Dit rondetafelgesprek bood deskundigen en betrokken kaderleden de gelegenheid om kennis te maken met diverse partijen die hun krachten willen bundelen om de aanpak van huiselijk geweld in Utrecht serieus aan te pakken.

In dit verslag is weergegeven hoe de eerste bijeenkomst van het rondetafelgesprek is verlopen. Welke potentiële sleutelfiguren hierbij aanwezig waren en waar onduidelijkheden, kansen en mogelijkheden zich voordoen. Met de informatie zal het SMN samen met het steunpunt huiselijk geweld een gericht en werkbaar plan van aanpak schrijven.

Introductie

Zondag 13 november kwamen 20 geïnteresseerden en betrokken bijeen om de problematiek rondom huiselijk geweld in Utrecht te bespreken. Van 12.00 tot 13.00 uur spraken de aanwezigen onder het genot van een goed verzorgde lunch informeel met elkaar.

Om 13.00 uur opende dagvoorzitter, Mimount el Fakih, het rondetafelgesprek door middel van een korte inleiding met betrekking tot het onderwerp huiselijk geweld.

De dagvoorzitter leidde de bijeenkomst in met een recente gebeurtenis. In het weekend van 11 november stak een zoon zijn moeder neer in Vleuten te Utrecht.

‘Bij ons Marokkanen is slaan algemeen geaccepteerd. Het begint vaak met corrigerende tikken, iets dat we allemaal meegekregen hebben. Slaan is binnen de Marokkaanse gemeenschap een soort geaccepteerde manier om niet echt over gesproken wordt. Of het nu eigenlijk goed of slecht is, of wat geweld überhaupt met iemand doet. Het SMN geweld in huiselijke kringen bespreekbaar maken.

Ze willen het probleem van geweld, bespreekbaar maken binnen de Marokkaanse gemeenschap en een bewustwordingsproces over het gebruik van geweld op gang brengen. Het doel is om samenwerking op te zoeken. Het SMN wil op deze middag instanties en individuen met elkaar verbinden.

De dagvoorzitter Mimoent gaf aan te weten dat dit initiatief echt nodig is, omdat ze ook ziet dat er binnen familiekringen slachtoffers zijn. Veel mensen die te maken hebben met huiselijk geweld kunnen er niet over praten en in veel gevallen bereikt de hulpverlening mensen niet.

In korte vogelvlucht werd het programma van de dag gepresenteerd. Directeur van het SMN, Hasib Moukaddim, zou hierna een korte presentatie geven, preventiemedewerker van de stichting huiselijk geweld, Duschka Sibilivic kwam daarna aan het woord om uit te leggen wat het Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld, ook wel het ASHG, precies doet. Tot slot vonden de ronde tafelgesprekken plaats.

Presentatie Hasib Moukaddim

De heer Moukaddim begon zijn presentatie over de aanleiding van het SMN om het project 'Praten doet geen pijn' op te starten.

Het SMN heeft vanaf 2008 het project 'Aan de goede kant van de eer' uitgevoerd. Dit landelijke programma dat samen met een aantal andere organisaties werd uitgevoerd ging over het bespreekbaar maken van eengerelateerd geweld. Dit thema is de afgelopen twee a drie jaar een issue geweest, voornamelijk vanuit ministeries. Aan de hand van een aantal voorvallen die eerder in Nederland hebben plaatsgevonden, wilde men het er over hebben. Dit gaf ingang om daar expertise over op te bouwen en ervaring op te doen en voornamelijk het netwerk in het land op te zetten om dit probleem bespreekbaar te maken.

Huiselijk geweld in Utrecht

Het project 'Praten doet geen pijn' dat een onderdeel is van de aanpak van huiselijk geweld is hier een gevolg op. De gemeente Utrecht heeft gesignaleerd dat huiselijk geweld vaak voorkomt binnen de eigen gemeente. Deze komen voornamelijk voort vanuit de allochtone gemeenschap. Het probleem bij de aanpak van het geweld is dat wanneer de hulpverlening aan de slag wil en zich dan richt op Marokkaanse gezinnen, de hulpverlening niet of moeizaam van de grond komt. Dit heeft voor een groot deel te maken met het gesloten karakter van de Marokkaanse gemeenschap zelf. Het niet buiten willen hangen van de vuile was, deuren die letterlijk gesloten blijven voor hulpverleners en betrokkenen die simpelweg niet willen praten zijn een aantal problemen waar de reguliere hulpverlening tegenaan loopt.

Er is een gebrek aan bewustzijn bij de Marokkaanse gemeenschap over het feit dat huiselijk geweld überhaupt plaatsvindt. Dit komt, omdat de opvoedingsmethodieken binnen de Marokkaanse gemeenschap vaak wat hardhandiger zijn dan men hier in Nederland is gewend. Fysiek straffen is namelijk geen vreemd fenomeen. Velen zullen zich kunnen herkennen in die paar klappen die ze hebben gekregen bij het niet gehoorzamen van de ouders. Hieruit blijkt dat het tot op zekere hoogte, mits het niet over gaat op mishandeling, ook normaal wordt gevonden dat er bij ongehoorzaamheid 'tikken' worden uitgedeeld.

Soms gaat het ook veel verder, namelijk in psychisch geweld. Hier hebben voornamelijk vrouwen en meisjes in de pubertijd mee te maken. Zij gaan vaak gebukt onder psychische druk, wat ook wordt ervaren als een vorm van geweld.

Kerntaak SMN

Voor het SMN is het belangrijk de volgende punten zo goed mogelijk uit te voeren:

Belangenbehartiging

De kerntaak van het SMN is de belangen behartigen van de Marokkaans Nederlandse gemeenschap. Het SMN zegt daarom ook bewust dat ze puur belangenbehartiger zijn en geen vertegenwoordiger.

“ Wij zijn simpelweg niet gekozen, maar ik voel het als mijn maatschappelijke taak, ik heb jaren in het bestuur van SMN gezeten, en nu als directeur vanuit dezelfde noodzaak om voor de belangen van

onze gemeenschap op te komen. Voornamelijk voor degenen die het zelf niet kunnen”, aldus de heer Moukaddim.

Wanneer het gaat over huiselijk geweld, gaat het voornamelijk over mensen die gebukt gaan onder die vorm van geweld, waar ze wel vragen hebben, waar ze graag uit een vervelende situatie willen komen, maar niet weten hoe of misschien niet durven.

Het is de taak van het SMN om deze emancipatie beweging te faciliteren, zodat dit soort voorvallen in de Marokkaanse gemeenschap meer bespreekbaar gemaakt worden. Als dit slaagt, kan er een emancipatieslag gemaakt worden.

De heer Moukaddim gaf aan dat alle ouders van deze generatie leerpunten kunnen meenemen om hier anders mee om te gaan, zodat niet alleen deze generatie hiervan zal leren, maar dat het ook effect heeft op de toekomstige generaties.

Het kader waarin het SMN dit project en deze aanpak wil benaderen is dat er gezamenlijk wordt gekeken op welke andere manier we onder andere omgaan met het aansturen en het hanteren van normen en waarden binnen het gezin en dat het niet nodig is om fysiek of psychisch geweld toe te passen of wat voor vorm van geweld dan ook.

Er zijn een aantal concrete resultaten bekend van feiten en cijfers van huiselijk geweld. Op basis daarvan wil het SMN samen met de gemeente Utrecht en het Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld het project ‘Praten doet geen pijn’ uitvoeren.

Na deze bijeenkomst zal het niet alleen bij praten blijven. Het zal gaan om het ondernemen van actie. Hoe kunnen we dit probleem van huiselijk geweld, als gemeenschap, met zijn allen aanpakken? Het SMN heeft hier haar ideeën over. Het SMN hoopt dat de gemeenschap dit uiteindelijk zelf oppakt, want het SMN kan dit niet alleen. Het zal uiteindelijk vanuit de gemeenschap moeten komen en met de gemeenschap gebeuren. Uiteindelijk zijn het de mensen zelf die een bijdrage moeten leveren om de emancipatie een stukje verder te brengen.

Samenwerking met zelforganisaties

Het SMN probeert met het project ‘Praten doet geen pijn’ concrete resultaten te bereiken door onder andere 12 zelforganisaties te betrekken. Hiermee beoogt, probeert en hoopt het SMN om ongeveer 500 mensen te kunnen bereiken binnen de Marokkaanse gemeenschap in Nederland. Via zelforganisatie zal het onderwerp huiselijk geweld onder de aandacht gebracht worden en daarna zullen gesprekken met gezinnen gevoerd worden door sleutelfiguren die als brug fungeren tussen hulporganisaties en de gezinnen waarin het geweld plaatsvindt. Dit zal ook de ambitie zijn voor het aankomende jaar binnen de gemeente Utrecht.

Aanpak SMN

Het SMN heeft ideeën gevormd die tijdens de gesprekken van deze middag waren voorgelegd.

Het SMN is een verbindende factor binnen het veld van maatschappelijke zelforganisaties. De rol van het SMN in dit project is door haar kracht van een groot netwerk en expertise op het gebied van trends, ontwikkelingen en culturele aspecten binnen de Marokkaanse gemeenschap, te gebruiken en bijeenkomsten te organiseren waarbij organisaties met elkaar zullen spreken over hoe deze aanpak

van huiselijk geweld verder gebracht zou kunnen worden en hoe huiselijk geweld bespreekbaar gemaakt kan worden.

Dit betekent concreet de emancipatiestap te maken naar minder geweld of in ieder geval het bewustzijn hiervan bij mensen. Door het bewustzijn hiervan bij deze generatie te creëren, zal geweld in welke vorm dan ook een generatie later niet meer vanzelfsprekend hoeven zijn.

Het spreken over in hoeverre het verstandig is om zo nu en dan een kind fysiek te straffen of op welke manier het anders zou kunnen, is wat het SMN wil bereiken. Tijdens de 12 bijeenkomsten die het SM zal organiseren zal dit onderdeel van het gesprek zijn.

De rol van het Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld

Het Advies en Steunpunt Huiselijk geweld (ASHG) in Utrecht is een instrument voor de gemeente en de hulpverlening om signalen die uit het veld komen via allerlei organisaties van huiselijk geweld tijdens een districtsoverleg op tafel te krijgen.

Het districtsoverleg is een wekelijks overleg waar deze signalen van huiselijk geweld door professionals worden besproken. Elke situatie van huiselijk geweld wordt besproken en bekeken en er wordt bepaald in hoeverre een gezin het hulpverleningstraject ingaat en welke organisatie en welke medewerker de verantwoordelijk krijgt om dit gezin te helpen.

Probleemstelling

Het probleem dat het Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld nu ervaart is dat de medewerker die met het dossier onder de arm richting het gezin of individu gaan, letterlijk en figuurlijk niet binnen kunnen komen bij de probleemgezinnen. Het probleem blijft hierdoor in stand.

De aanpak

Het SMN heeft het streven om vanuit de eigen gemeenschap (Marokkaanse-Nederlanders) 8 sleutelfiguren bereid te vinden die samen met professionele hulpverleners willen kijken hoe dit probleem opgelost kan worden. De vraag is hoe er gezorgd kan worden dat professionals die hun werk moeten doen, bij die gezinnen kunnen komen en hoe ze contact kunnen leggen om de hulpverlening gewoon uit te kunnen voeren.

Uit onderzoek en ervaring is gebleken dat niet degene met de zorgvraag de deur bewust dichthoudt, maar de personen eromheen. Degene met de zorgvraag wil vaak graag hulp, maar de ervaring leert dat vader, moeder, broer, zus, oom of tante etc., zorgt dat de hulpverlening niet aankomt. De zorgvrager blijft dus met de zorgvraag zitten en de situatie wordt alleen maar erger. Vaak zal het geweld op een andere en gewelddadige manier tot uiting komen. Tijdens deze middag was iedereen gevraagd en op het hart gedrukt om hier goed over na te denken. En om na te denken over een eigen rol als sleutelpersoon.

Twee rondetafelgesprekken

Er zullen twee rondetafelgesprekken plaatsvinden. De 13^e november is daar een van en de volgende zou plaatsvinden op zondag 4 december in ander stadsdeel te Utrecht.

Twee trainingsdagen

Het SMN organiseert 2 trainingsdagen om sleutelfiguren te informeren over wat hun rol inhoudt, wat de exacte planning is en welke vaardigheden aangeleerd kunnen worden, voor zover die er nog niet zijn. Dit zal binnen de kaders van de structuur van het districtoverleg en de manier waarop professionals gewend zijn om gesprekken te voeren.

Na de twee trainingen gaan de sleutelfiguren samen met professionals in de expertmeeting het overleg in. Hier zal de tijd worden genomen om te kijken waar de problemen zitten bij het advies en steunpunt huiselijk geweld. Daarbij zal gekeken worden wat het SMN vanuit haar netwerk kan betekenen om lacunes te kunnen overbruggen. Dit zal het startmoment zijn om verdere samenwerking tussen professionals en de gemeenschap verder op te zetten.

Presentatie Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld

Na de introductie van de heer Moukaddim, gaf mevrouw Duška Sablijić Šarović een presentatie over het Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld, ook wel het ASHG. De afdeling van het ASHG is ondergebracht onder 'Via Utrecht'. Sinds drie a vier jaar draagt 'Via Utrecht' deze naam, voorheen was dit 'Vrouwenopvang Utrecht'.

Geweld als mechanisme

Mevrouw Sablijić vertelde zelf 20 jaar actief te zijn in de hulpverlening, waarvan 12 jaar bij een 'Blijf van mijn lijf' huis in Zwolle. De 12 jaar ervaring in Zwolle waren leerzaam geweest, omdat men als hulpverlener al gauw leerde inzien dat mensen in principe niet van geweld houden. De ervaringen met diverse vrouwen leerde, dat zij vaak nog steeds van hun partner hielden die thuis was achtergebleven. Hieruit viel te constateren dat het mechanisme van het geweld hetgeen is dat ze bij elkaar hield en houdt. De vrouwen gaven vaak aan dat ze wel van hun partner houden, alleen niet van het geweld.

Begin 2000 kwam er door deze informatie en ervaringen een nieuwe visie van professionals en politiek op het gebied huiselijk geweld voor het oplossen van geweld in de huiselijke sfeer. Door alleen vrouwen en kinderen op te vangen wordt niet veel bereikt, want het probleem ligt thuis bij het gezin. Tussen 2002 en 2006 heeft de toenmalige regering besloten om wettelijk en beleidsmatig een ander beleid hierop toe te passen.

De visie en werkwijze van het ASHG

Het probleem ligt dus bij het gezin en meerdere mensen hebben iets met het geweld te maken. In plaats van mensen uit elkaar te halen is het beter te denken vanuit de oplossing. Het ASHG heeft daarom niet als doel om mensen of gezinnen uit elkaar te halen.

Het ASHG in het leven geroepen om het mechanisme van geweld aan te pakken. De taak van mevrouw Sablijić is om in Utrecht langs alle professionals te gaan om ze voor te lichten en te trainen op gebied huiselijk geweld. Hierbij valt te denken aan peuter- en kleuterleidsters, basisscholen ROC's, huisartsen, chirurgen, de politiek, GGZ, medewerkers van welzijnsorganisaties, etc.

Uiteraard zijn er altijd uitzonderingsgevallen waarbij het vanwege veiligheidsredenen raadzamer is om mensen uit elkaar te halen. In sommige gevallen krijgen mensen een anoniem adres oftewel een 'Safe House' zoals dat in Utrecht wordt genoemd.

Signaleren van huiselijk geweld

De hulpverleners van het ASHG geven training aan professionals. Een belangrijk onderdeel van de training is inzicht in het eigen handelen als professional op moment dat ze huiselijk geweld bij hun doelgroep niet signaleren.

Er is bijvoorbeeld op landelijk niveau bij huisartsen vastgesteld dat signalen van huiselijk geweld niet goed worden gesignaleerd. Dit komt omdat er onbewust niet goed wordt gekeken naar omringende factoren en achtergronden van een patiënt.

Een vrouw die bij de huisarts kwam met veel terugkomende lichamelijke klachten werd pas na vele consulten doorverwezen naar professionele hulpverlening. De vrouw was twintig jaar geleden met haar man en twee kinderen gevlucht uit oorlog. De twee kinderen die daar waren geboren moesten

van de een op de andere dag in Nederland worden grootgebracht. De vrouw en haar man beheersten de Nederlandse taal lang niet goed. In het land van herkomst waren de vrouw en haar man goed opgeleid en in Nederland moesten ze onderaan beginnen en schoonmaakwerk doen. Na verloop van tijd kwam de man zonder werk te zitten en reageerde zijn frustraties thuis af. Deze case zegt iets over de mensen die de kinderen ook nog groot moeten brengen.

De ervaring leert ook dat het meestal de vrouwen zijn die voor hun geluk uit kunnen komen. Ze stappen vaker naar de huisarts met rug en of hoofdklachten. De dokter gaat op zoek naar oorzaken van de lichamelijke klachten, maar kan deze niet vinden. In veel gevallen wordt een depressie geconstateerd en wordt er antidepressiva voorgeschreven, aldus cliënten uit een onderzoek naar het functioneren van huisartsen in Zeeland.

In veel gevallen zijn er eigenlijk thuis problemen. In onstabiele relaties tussen ouders komt het vaak voor dat kinderen het gezag over willen nemen. Op zulke momenten moet een ouder sterk in zijn of haar schoenen staan om de verantwoordelijkheid te nemen om de kinderen bij te brengen hoe het 'hoort'. Dit zijn allemaal stressfactoren in een gezin die hun weerslag hebben op hoe de relatie tussen de ouders is.

Ook leert de ervaring dat moeders iets begripvoller naar hun kinderen toe zijn en de kinderen belonen met iets extra's bij goed gedrag, terwijl de vaders zich vaker autoritair opstellen.

Vraag en antwoord

Terwijl huisartsen niet signaleren, maatschappelijk werkers niet signaleren, de hulpverlening hard aan het werk is om mensen te helpen, lukt het maar niet om het probleem van huiselijk geweld op te lossen. Voor hulpverleners en artsen zijn er verschillende laagdrempelige manieren om te achterhalen of er bijvoorbeeld tekenen van huiselijk geweld aanwezig zijn. Door te vragen hoe het thuis is als iemand voor de zesde keer met klachten komt, terwijl er fysiek geen beperkingen zijn.

Door eenvoudige vragen te stellen als, hebt u kinderen? Hoe is het met uw man? Hoe is het met jullie bedrijf? Hoe gaat het thuis? Er is altijd een weg om voor mensen op een indirecte wijze een opening te creëren, waardoor ze gemakkelijk iets over hun privé situatie blootgeven. Door laagdrempelige vragen te stellen, soms zelfs vragen die worden gezien als stom, wordt eerder het vertrouwen gewekt bij mensen waardoor ze geneigd zijn meer te vertellen.

Probleemstelling

Het probleem voor de oplossing zit hem enerzijds in de manier waarop hulpverleners vragen stellen, en anderzijds in het idee om snel alles in een keer op te willen lossen, los te laten. De hulpverlening wilt snel (in) schakelen, terwijl de mensen die in de situatie van het geweld zitten, daar nog niet aan toe zijn.

Stel de juiste vragen, schakel op tijd

De mensen die met huiselijk geweld te maken hebben zitten in hun in eigen proces. Ieder mens wilt dat hem of haar de tijd wordt gegund om ergens in te groeien. Daarom gunt het ASHG ook iedereen zijn proces. Sommige mensen zullen na een gesprek al heel goed de draad weer oppakken en sommigen niet.

Geweld als mechanisme

Wat de professionals van het ASHG inzien is dat er met geweldplegers en slachtoffers en hele gezinnen niet te werken valt als de hulpverlening niet inziet en niet erkent dat het geweld op zich hetgeen is waar de mensen niet van houden. Dat staat vaak los van de persoon zelf.

De hulpverleners die dit mechanisme kunnen omschrijven op een A4 en uit kunnen leggen aan de geweldpleger waar het in de situatie over gaat zijn al een paar stappen verder, omdat zowel slachtoffer als geweldpleger zich hierin kunnen herkennen. Goede hulpverleners moet houden van hun vak. Geduld, inlevingsvermogen en begrip zijn essentieel bij het oplossen van een conflict. Zonder te oordelen moet er met mensen om de tafel gezeten worden.

Het uitgangspunt van de gesprekken is vaak mensen zover te krijgen dat ze openstaan voor hulp. Het ASHG veroordeelt mensen niet, zelfs als mensen in een vrouwen- of mannenopvang worden opgenomen en weer teruggaan. Het ASHG ziet in dat de slachtoffers vaak niet zonder elkaar kunnen, maar wel zonder het geweld. In praktijk zijn er vrouwen die soms wel vijf keer weggaan, voordat ze knoop doorhakken. Het ASHG probeert dat proces eigenlijk voor te zijn.

Belang van de kinderen

Dat betekent dat de ASHG de kinderen die in deze situatie en in dit systeem zitten eigenlijk heel graag het 'gezin' gunnen. Het ASHG wilt dat de kinderen met zowel de vader als de moeder opgroeien.

Het is belangrijk dat beide ouders hun verantwoordelijkheid nemen om voor hun gedrag en hun manier van opvoeden. De ouders moeten beiden bewust worden van het gedrag waar ze zelf niet blij of gelukkig van worden en niet doorgeven aan hun kinderen.

Transgeneratieel systeem

In het land van herkomst van mevrouw Sabljic luidt het gezegde: De opa is verantwoordelijk voor de opvoeding van de kleinkinderen. Alles wat de oma de moeder leert, leert de moeder aan de dochter en dochter leert haar kinderen hetzelfde. Het uitgangspunt en het gevoel bij elke ouder is dat een ieder wilt dat zijn of haar kind gelukkig wordt. Dit wordt ook wel het transgeneratieel systeem genoemd. Dit is te vergelijken met opvoeden wereldwijd. Om dit patroon te doorbreken is enorm veel nodig om diepgewortelde gewoontes te veranderen of weg te laten. Het ASHG pakt de kern van het probleem aan door mensen bewust te maken van hun gedrag en door te kijken naar wat de redenen voor het geweld kunnen zijn. Indien dit eenmaal helder in kaart is en de mensen zijn bereid mee te werken, dan is er een grotere kans van slagen.

In dit proces wordt er heel goed gekeken naar het geweld als mechanisme en naar de boosheid en de mensen die elkaar pijn doen. Geestelijk geweld is ook iets dat langzaam insluipt in een gezin en daar blijft hangen en later escaleert in fysiek of seksueel geweld. Verkrachting binnen huwelijken komt vaker voor dan het ASHG überhaupt van haar cliënten hoort. Huiselijk geweld is iets dat in huiselijk kringen gebeurt en daar zijn scholen bij gerekend. Een leraar kan ook een pleger van huiselijk geweld zijn. Het gaat dus verder dan alleen achter de voordeur. Huiselijk geweld kan ook voorkomen op een sportveld, door een coach, pianoleraar een ex familielid enzovoorts.

Rondetafelgesprek 'Praten doet geen pijn'

Interactie met aanwezigen

Fati Benkadour

Mevrouw Benkaddour, bioloog en docent op een middelbare school vulde aan dat er vaak niet duidelijk naar voren komt of wordt vergeten dat kinderen hierdoor worden geïnvaleerd. Dit houdt in dat ze later vaak volwassenen worden die schade kunnen berokkenen. Ook al nemen ze zelf geen kinderen. Er wordt bij hulpverlening nooit (of te weinig) of de psychologie gesproken.

Mevrouw Sibilic reageerde door aan te geven dat er in de trainingen met professionals wordt gewezen op de transgenerationale aspecten, maar dat er niet genoeg tijd is om dit tijdens een korte presentatie in een middag te bespreken.

Het ASHG kijkt ook naar de kinderen die trauma's oplopen, daar kan de hulpverlening niet omheen. Het is algemeen bekend dat kinderen gedrag kopiëren, want ouderen zijn hun rolmodel. Het lijkt soms bizar hoe loyaal een kind aan de ouders is. De hulpverlening wilt dat patroon niet doorbreken, omdat de veiligheid dan zou worden geschaad.

Sleutelfiguren om 'binnen' te komen

Patronen doorbreken is een van de moeilijkste dingen. Vaak willen mensen het anders doen, maar ze weten niet hoe. Het SMN en de hulpverlening gaan daarom de samenwerking aan. Het is van belang dat er in binnen de probleemgezinnen in Utrecht een bemiddelaar komt die situaties en culturele aspecten goed kan aanvoelen en kan begrijpen. De reguliere Nederlandse hulpverlening handelt vanuit een ander kader en binnen bepaalde gezinssystemen kunnen reguliere autochtone hulpverleners er niet bij. Daarom zijn de sleutelfiguren uit Marokkaans-Nederlandse kringen zo belangrijk.

Een van de aanwezige vrouwen, een half Nederlandse, half Egyptische vrouw gaf aan dat slachtoffers van huiselijk geweld het ook toe laten om slachtoffer te zijn. Daar zijn Empowerment trainingen voor nodig om elk slachtoffer bewust te maken van de kracht die hij of zijn in zich heeft om tegen het geweld in te gaan. Ondanks de uitgesproken mening werd er gelegenheid geboden om tijdens de groepsdiscussie verder op deze reactie in te gaan. Het werd gewaardeerd dat dit soort geluiden naar buiten kwamen, zodat er nog beter gekeken kan worden naar het mechanisme van geweld.

Mevrouw Sabljic gaf aan dat het belangrijk is om te achterhalen wat de vrouwen bij elkaar houdt en welke overlevingsstrategie ze hebben. In sommige gevallen is dit door financiële afhankelijkheid en soms door emotionele afhankelijkheid. In de twaalf jaar dat mevrouw Sabljic in de vrouwenopvang heeft gewerkt sprak ze vele vrouwen. Hieruit kwam ook naar voren dat de fysieke mishandeling van vrouwen een gevolg was van jarenlang geestelijk geweld. Er waren meer overeenkomsten tussen de vrouwen. De vrouwen zeiden allen dat ze bij een eerste fysieke mishandeling bij hun partner weg zouden gaan. Maar in de praktijk werkte het anders uit. Sommige vrouwen gingen pas na, vijf, zes of soms wel vijftien jaar pas weg.

Rondetafelgesprek 'Praten doet geen pijn'

Er werd aangegeven dat het vooral van belang is om nu te kijken naar het gedrag tussen pleger en slachtoffer om te zien waar hun verantwoordelijkheden liggen.

Nadia Laiti

Weerbaarheidstrainer en docent, Nadia Laiti werkt zelf met slachtoffers en daders. Zij gaf aan dat het niet zo zwart, wit is. Er speelt vaak veel meer. De weerbaarheid van de vrouw moet worden versterkt, maar dat wil niet zeggen dat vrouwen altijd het slachtoffer zijn. Het komt ook voor dat de vrouw de geweldpleger is en de man het slachtoffer. Bij de trainingen met de daders wordt er door middel van rollenspellen gekeken naar wat ze beweegt. Huiselijk geweld lijkt vaak op een visuele cirkel, want het geweld wordt overgenomen door andere leden binnen het gezin. Man slaat vrouw, vrouw slaat kind en kind slaat hond.

Deskundigen moeten het uitgangspunt hebben om deze spiraal te doorbreken door met plegers en slachtoffers in gesprek te gaan, zonder met de vinger naar elkaar te wijzen. De vraag om het probleem op te lossen moet zijn: "Wat is de oorzaak en wat kunnen we met zijn allen doen?" Bij het trainen van deze mensen is het van belang om het slachtoffer en pleger uit hun rol te halen en zelf hun verantwoordelijkheid nemen over hun gedrag en de consequenties daarvan.

Een aanwezige beschreef een case van een net getrouwd echtpaar, waarbij het niet gaat, maar waar de families ervoor zorgen dat ze toch bij elkaar blijven. Er werd gevraagd of het ASHG het advies zou geven om een einde aan dit huwelijk te maken? Het ASHG gaf aan dat er geen formule bestaat om een passend advies te geven. In elke situatie is het anders en het is niet relevant wat een hulpverlener zelf vindt. Het hangt van elke situatie en er moet apart naar elke situatie worden gekeken om een passend advies uit te brengen. De veiligheid staat hierbij te allen tijden bovenaan, want die moet gegarandeerd zijn bij elke beslissing.

Tijdens de reacties kwam er een discussie op gang. Er werd aangegeven dat het een goed moment was om tijdens de rondetafel gesprekken verder te discussiëren.

Voor wie werkt het ASHG?

Het ASHG is er ook voor slachtoffers van mensenhandel. Dit zijn vrouwen die vanuit een ander land naar Nederland worden gehaald en hier worden uitgebuit en achter het raam gezet, zoals slachtoffers van loverboys. Het ASHG is een 24-uurs eerste hulpverlening. Mensen kunnen bellen voor advies, waarbij het ASHG haar inschatting maakt wat met de situatie te doen. Soms kan het ASHG naast alleen adviseren de mensen zelf iets bieden. Bijvoorbeeld door met partner- of systeem gesprekken de klanten in te laten zien wat er allemaal speelt.

A aware

A aware is een extra beveiliging voor slachtoffers van huiselijk geweld. A aware is een mobiel apparaat die met iemand megedragen wordt op het moment dat zij of hij met de dood bedreigd wordt. De apparaten kunnen o.a. bij het ASHG aangevraagd worden.

Samenvatting 1 rondetafelgesprekken

Aan tafel onder andere; Fati Benkadour, Nadia Laiti, Latifa Brahmi, Hasib Moukaddim

Het rondetafel gesprek in deze groep begon met de vraag waarom mensen mishandeling toelaten. Er kwamen verschillende redenen naar voren.

Opvoeding en achtergrond

Het is algemeen bekend dat de ouders een grote rol hebben binnen de opvoeding. Als er wordt beperkt tot de Marokkaanse gemeenschap zien we dat jongeren heel veel ruimte krijgen. Dit zou op een positieve manier veranderd kunnen worden door te beginnen om op een gelijkwaardige manier op te voeden. Meisjes zouden een prominente rol moeten krijgen binnen de opvoeding en er zal een mentaliteitsverandering moeten komen in de rolverdeling tussen een jongen en een meisje. Het gebeurt nu nog vaak dat een jongen van vijf zijn zus van vijftien mag commanderen. De achtergrond van de dader is erg belangrijk. Er is vaak vastgesteld dat een geweldpleger zelf ook een gewelddadige jeugd heeft gehad.

Vroeger

Tijdens de samenvatting werd de quote van een oudere Marokkaans-Nederlandse man die bij het rondetafelgesprek aanwezig was geformuleerd. Hij vertelde dat men vroeger geen echt beginsel van een huwelijk had. Door de samenleving accepteert de men het huwelijk gewoon zoals het was. De sociale controle was groot, in positieve zin. Als er problemen waren kwam iedereen bij elkaar om erover te spreken met als doel twee mensen bij elkaar te houden en er samen uit te komen.

Bewustwording

Het bewustwordingsproces zal op gang gebracht moeten worden met behulp van bewuste Marokkaanse –Nederlanders. Mensen in de gemeenschap moeten zich bewust zijn van het feit dat er steunpunten zijn en hulporganisaties.

Kansen

Op dit moment wordt er nog niet genoeg ingespeeld op de kansen die zich voordoen om mensen in te lichten en bewust te maken van projecten m.b.t. huiselijk geweld.

De echtgenote van een van de aanwezigen, een vrouw van de eerst generatie, gaat wekelijks naar een buurthuis om met vrouwen koffie te drinken. Het valt op dat daar niemand aanwezig is om op een laagdrempelige manier met de vrouwen te praten over huiselijk geweld.

Rol van de Imams

De rol van de imams wordt ook besproken. Er is behoefte aan de Imams als bemiddelaars. Tot nu toe zijn ze nog te onzichtbaar, aldus een van de aanwezigen. Moskeen moeten rekening houden met actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Er wordt nu nog te vaak gepredikt over zaken die zich 1000 jaar geleden hebben afgespeeld.

Nadia Laiti eindigde de samenvatting met een andere quote van de Marokkaans-Nederlandse man van de eerste generatie. Er heerst veel schaamte om over huiselijke problemen te praten. Men kan Rondetafelgesprek 'Praten doet geen pijn'

beter zelf zijn eigen vuile was buiten hangen, dan dat een ander het voor je doet. Want als een ander het voor je doet, dan wordt het een verkeerde manier gedaan. Er komen dingen naar voren die niets te maken hebben met de informatie die jij kwijt wilt.

Samenvatting 2 rondetafelgesprek

Aan tafel onder andere; Mimount el Fakih, Duška Sablijić Šarović , Abdelmajid Khairoun, Jamila Cortet

Wat zeggen de slachtoffers?

Het gesprek kwam op gang door het woord te geven aan twee vrouwen die zelf slachtoffers van huiselijk geweld zijn geweest. Een van de vrouwen vertelde dat ze vooraf aan het geweld heel erg geïsoleerd werd van haar familie en vrienden, door haar ex-man.

Uiteindelijk hulp had ze gezocht onder het mom van pedagogische adviezen voor het kind. Zo kwam ze bij maatschappelijk werk terecht en kreeg ze signalen dat ze er als moeder zelf ook toe deed. Vanaf dat moment is het balletje gaan rollen en heeft ze afstand genomen van haar toenmalige partner.

Rol van de Moskee en de Imam

Voorzitter van de moskee in Overvecht, de heer Abdelmajid Khairoun, gaf aan dat de moskee probeert om een positieve bijdrage te leveren in het oplossen van huiselijk geweld. De Moskee is actief in het inzetten van bemiddelaars bij huiselijk geweld. Daarbij fungeert de moskee als een organisatie met een signaleringsfunctie en werkt de moskee samen met organisaties in de wijk. Tijdens het rondetafelgesprek kwamen het ASHG en de moskee van elkaar te weten, zich actief in te zetten bij de bemiddeling van huiselijk geweld.

Islam als autoriteit

De Islam geldt absoluut als autoriteit binnen de Marokkaanse gemeenschap. Hierdoor kan de moskee heel goed ingezet worden als bemiddelende partij.

Taboes doorbreken

Een ander belangrijk detail dat tijdens dit rondetafelgesprek naar voren kwam is dat het probleem van huiselijk geweld onbewust in stand wordt gehouden door de gemeenschap, omdat men de 'vuile was niet buiten wil hangen'. Er bestaat nog steeds een groot taboe op het bespreken van de eigen problemen binnen het gezin. Er lijkt gedacht te worden dat het probleem zich wel vanzelf oplost, zolang men er maar niet over spreekt. De ervaring is dat hulp en steun is niet altijd direct aanwezig is en de angst voor uitsluiting uit de familie of gemeenschap is groot.

Bewustwording om taboe te doorbreken

Daarom is het advies van deze groep dat het SMN zou moeten inzetten op de bewustwording rondom dit probleem, en daarmee ook zorgen dat de gemeenschap het taboe doorbreekt. Ook nu werd de rol van de geweldpleger genoemd. Er zou ook gekeken moeten worden naar de slachtoffers, maar ook naar wat de achterliggende redenen zouden kunnen zijn voor het geweld. Het geweld gaat door als de kern van het probleem niet wordt opgelost. Op het moment dat een

Rondetafelgesprek 'Praten doet geen pijn'

huwelijk wordt ontbonden is het slachtoffer wel van het geweld af, maar de dader kan in een nieuwe relatie terecht komen waarbij hetzelfde probleem zich voordoet bij een ander slachtoffer.

Gedrag- en mentaliteitsverandering

Het is belangrijk om te erkennen dat de dader geweld vaak niet bewust als middel inzet, maar dat het een mechanisme is. Daarmee kom je op een andere dimensie, namelijk die van de gemeenschap. Men vindt het vaak normaal om een kind een klap te geven, maar in principe is het niet normaal dat er geweld ingezet moet worden om een kind te laten luisteren. Het is doordrongen in de gemeenschap en niet bij stilgestaan bij het gedrag.

Communicatie op maat

Om het mechanisme te doorbreken zal er nu ingezet moeten worden op bewustwording, gedrag- en mentaliteit verandering. Dit betekent dat er op een heel ander niveau gecommuniceerd zal moeten worden naar de doelgroepen binnen de Marokkaanse gemeenschap.

Projectleider Karima Ouchan voegde hieraan toe dat roddel en achterklap zorgen voor uitsluiting. Er zal in alle openheid met elkaar gesproken moeten worden. De manier waarop er wordt gekeken naar gescheiden personen is vol medelijden. Terwijl de status van iemand niets te maken heeft met iemand zijn positie. Het lijkt erop dat de status van iemand zakt als hij of zij verteld gescheiden te zijn. Zoals eerder door Jannat werd aangegeven zal er een mentaliteit ook gedragsalternatief vanuit oogpunt van het publiek en of althans vanuit omgeving naar dit soort zaken moeten komen.

Opleidingsniveau en sociaal economische status

Dit staat in relatie tot de achterstandsituaties van mensen uit de wijken Zuilen en Ondiep waar de meldingscijfers van huiselijk geweld het hoogst zijn. Men heeft hier onder andere te maken met opleidingsniveau en sociaal economische status.

De Islam wordt door moslims (Marokkanen) als autoriteit gezien. Bij de eerste generatie zou dit dan ook absoluut ingezet kunnen worden als middel om bewustwording te creëren zodat het openlijk doorgezet kan worden diverse lagen binnen de gemeenschap.

Afsluiting

Dagvoorzitter Mimoent el Fakih gaf aan dat bewust pedagogisch opvoeden van de volgende generatie een must is. Zij zijn de toekomst en geven al het geleerde door aan de generatie daarop. Het scheidingspercentage onder Marokkaanse-Nederlanders is schrikbarend hoog op dit moment, en dat zal niet voor niks zijn.

Karima Ouchan, projectleider van het project "Praten doet geen pijn" neemt alle informatie mee om dit te implementeren in de projectaanpak.

Special Huiselijk Geweld

Tot slot werd de 'special' Huiselijk Geweld, gepresenteerd en uitgedeeld. De special is een eenmalige brochure met onder andere openhartige gesprekken en uitspraken vanuit de Marokkaanse gemeenschap en professionals. De special bestaat verder uit informatie over de werkzaamheden van

Rondetafelgesprek 'Praten doet geen pijn'

het ASHG. Het eerste exemplaar werd uitgereikt aan mevrouw Sibilic. Als samenwerkingspartner gaan het SMN en het ASHG samen veel projecten opstarten.

Oproep tot samenwerking

Er werd een dringend verzoek gedaan om de samenwerking met elkaar en het SMN op te zoeken. Men heeft samenwerking nodig om dit doel te kunnen bereiken. Daarbij ook het verzoek om bij de volgende bijeenkomst van 4 december aanwezig te zijn.

Updates met betrekking tot dit project zullen te lezen zijn via social media en de website van het SMN. Tevens is er via de social media ruimte voor interactie.

Het laatste woord was aan Fati Benkadour. Zij gaf aan dat er iets bedacht zou moeten worden waarbij er vanuit de opvoedingssystematiek projecten opgestart zouden moeten worden, om in de preventieve fase iets te kunnen doen. Dit zou op een laagdrempelige manier ingezet kunnen worden, door simpel te beginnen om met elkaar te bespreken hoe je kinderen belooft en straft, etc. Dit zou echter alleen kunnen slagen als er vanuit de hele gemeenschap zal worden samengewerkt.